

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2003-2004

23 oktober 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de definitieve vaststelling van het milieubeleidsplan 2003-2007

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over het Vlaamse beleid inzake de uitvoering van het Kyoto-verdrag

Vraag om uitleg van de heer Luc Van den Brande tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, en tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de ontwikkeling van brownfieldprojecten

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de aanpak van de bodemverontreiniging op terreinen van voormalige gasfabrieken in eigendom van Electrabel en intercommunales

Vraag om uitleg van de heer Gerald Kindermans tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de rattenbestrijding

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbeheer en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 23 oktober 2003

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– De vraag om uitleg wordt gehouden om 9.34 uur.

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de definitieve vaststelling van het milieubeleidsplan 2003-2007

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Matthijs tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de definitieve vaststelling van het milieubeleidsplan 2003-2007.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, op 3 oktober 2003 keurde de Vlaamse regering het milieubeleidsplan 2003-2007 definitief goed. In het persbericht haastte ze zich om te zeggen dat het slechts – en dat verwondert me – om een intentieverklaring gaat van de huidige Vlaamse regering. Het plan moet immers grotendeels door de volgende Vlaamse regering worden uitgevoerd.

De regering merkt op dat het plan steeds kan worden aangepast, dat jaarlijks in functie van de beschikbare middelen ervoor zal worden gekozen de doelstellingen uit het milieubeleidsplan te bereiken, rekening houdend met het nieuwe Vlaamse regeerakkoord en met het milieujaarprogramma dat de begrotingscyclus volgt dat daardoor een grotere rol toebedeeld krijgt. Dit betekent dat het milieubeleidsplan wordt goedgekeurd omdat dit nu eenmaal hoort, maar de regering voelt er zich niet door gebonden en er worden geen financiële middelen uitgetrokken. Het plan heeft dan ook weinig waarde, het is enkel de verpakking die telt.

Mijnheer de minister, uw voorganger had berekend dat er per jaar ruim 200 miljoen euro extra

middelen moesten worden uitgetrokken voor de uitvoering van het milieubeleidsplan. Het plan zelf moet rekening houden met de redelijkerwijze te verwachten financiële, sociaal-economische en ruimtelijke gevolgen van het milieubeleid. Ik verwijs daarvoor naar het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Het persbericht over de goedkeuring van het milieuplan stelt ook dat er voor de totstandkoming een ruime informatiecampaïne is geweest, onder andere via tv-spots, bingoavonden, advertenties in kranten, folders en een website. Tevens kondigt het persbericht aan dat er over het nieuwe milieubeleidsplan in het najaar opnieuw een communicatiecampaïne start. Hiermee lijkt het dat de verpakking en het bestaan van het plan veel belangrijker is dan de uitvoering, waarvoor geen middelen worden vrijgemaakt. Ik heb die werkwijze al verscheidene keren aangeklaagd.

Mijnheer de minister, hoeveel hebben de advertenties, tv-spots en folders tijdens de voorbereiding en het openbaar onderzoek van het milieubeleidsplan gekost ? Hoeveel wordt er eind dit jaar of begin volgend jaar uitgetrokken voor de nieuwe communicatiecampaïne ? Komt het milieubeleidsplan tegemoet aan artikel 2 van het decreet van 5 april 1995 ? Hoeveel wordt er extra uitgetrokken voor het bereiken van de doelstellingen van het plan ? Waarom wordt de nadruk gelegd op het voorlopig karakter van het milieubeleidsplan, op de decretale mogelijkheden van aanpassingen en op de afstemming ervan op het nieuw regeerakkoord ? Ik dacht dat het net de bedoeling is dat het milieubeleidsplan 5 jaar meegaat en dus niet legislatuurgebonden is.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Matthijs, u wijst – waarschijnlijk terecht – op de ongelukkige terminologie die in het persbe-

Sannen

richt is gesloten. Voor alle duidelijkheid, de term 'intentieverklaring' is niet opgenomen in het besluit van de Vlaamse regering over het milieubeleidsplan. Daarnaast stelt u dat het plan enkel dient om in de etalage te zetten. Ik zal die stelling ontkrachten.

De totale kostprijs, inclusief BTW, voor de voorbereiding en uitvoering van de afgelopen communicatiecampagne van het milieubeleidsplan was 1.048.173 euro. De communicatiecampagne diende voor de verspreiding van de informatie en voor de organisatie van de inspraak, zoals decretaal is bepaald.

Voor de communicatiecampagne werden twee opdrachten uitbesteed. De eerste werd op 14 december 2001 gegund aan GV/Company. Door het bedrijf werden twee televisiespots aangemaakt over het ontwerp van milieubeleidsplan voor de VRT, VTM en de regionale televisiezenders. Daarnaast kreeg ze de opdracht tot de aanmaak van een website, de opmaak en lay-out van een informatiebrochure, een direct-mailinginitiatief, een PowerPoint-presentatie, de opmaak, lay-out en druk van het ontwerp van milieubeleidsplan, folders, ontwerp en druk van antwoordstrookjes voor openbare gebouwen.

De kostprijs van de communicatiecampagne van GV/Company bedroeg 482.328 euro. Daarin zat ook het bedrag vervat inzake de communicatie voor de samenwerkingsovereenkomst tussen het gewest en de lokale besturen. Als we de kosten van de samenwerkingsovereenkomst eruit lichten, bedraagt de kostprijs 312.790 euro.

De tweede opdracht werd op 11 januari 2002 gegund aan Statt/BeMedia en betreft de uitwerking van de campagne, voornamelijk de aankoop van mediaruimte in kranten, dagbladen en televisie. De kostprijs hiervoor bedraagt hier 735.383,22 euro. Voor de nieuwe publicatiecampagne wordt 150.000 euro, exclusief BTW, uitgetrokken.

Naast de lay-out en het drukken van het milieubeleidsplan en het milieujaarprogramma 2004, worden ook syntheseteksten en doelgroepgerichte brochures gemaakt. De procedure voor deze beperkte communicatiecampagne loopt momenteel. Ook dat is een uitvoering van taken die grotendeels decretaal werden bepaald, zoals de terinzagelegging van het document. Voor de campagne zijn minimaal een nieuwe lay-out en een minimale presentatie van het milieubeleidsplan nodig, opdat de zaken

leesbaar en toegankelijk worden. De gemeenten die reeds over een pdf-presentatie beschikken, zullen ook een exemplaar ontvangen van een overzichtelijk en duidelijk leesbaar milieubeleidsplan. In het totaal wordt daartoe in 150.000 euro voorzien, exclusief BTW.

Artikel 2 van het decreet waar u naar verwijst, bepaalt het volgende : 'Het plan wordt opgesteld op basis van de gegevens van het milieurapport en houdt onder meer rekening met de redelijkerwijze te verwachten financiële, sociaal-economische en ruimtelijke gevolgen van het milieubeleid'.

Bij de opmaak van het MINA-plan 3 werd, voor zover de stand van de kennis terzake het toelaat, rekening gehouden met deze bepaling. De keuze van de doelstellingen en maatregelen werd zo realistisch mogelijk gemaakt, waarbij voor ogen moet worden gehouden dat een groot deel van de doelstellingen reeds eerder werden vastgelegd en/of worden opgelegd vanuit andere beleidsniveaus. Om in het vervolg nog betere inschattingen te kunnen maken, worden momenteel vanuit de delen 'Kosten en Financiering' en 'Economische instrumenten', milieukostenmodellen opgebouwd die de meest kosteneffectieve maatregel selecteren om een specifieke doelstelling te halen. Daarnaast staat een maatregel in het plan 'Economische afwegingskaders ingang doen vinden in het milieubeleid'. Deze maatregel moet het onderzoek steunen naar sociaal-economische effecten, kosten-batenanalyses en kosteneffectiviteitsanalyses.

Ook moet de aanmaak van een algemeen evenwichtsmodel, dat in opbouw is, helpen bij het ramen van de sociaal-economische effecten van het milieubeleid en bij het inzicht verwerven in de mechanismen die de uitkomsten van het milieubeleid op sociaal en economisch vlak bepalen. In een dergelijk algemeen evenwichtsmodel worden de effecten van het milieubeleid op economische groei, competitiviteit, werkgelegenheid, enzovoort, opgespoord, rekening houdend met de interacties tussen de verschillende economische actoren en sectoren. De oefening is niet eenvoudig, want het is moeilijk om de vele afwegingen juist te bepalen. Door middel van de oefening komen we tegemoet aan de bepaling uit artikel 2.

MINA 2 omvatte het aanvullend beleid, en daarom bevatte het tal van bepalingen die bovenop het reguliere beleid moesten worden uitgevoerd. Het ligt dan ook voor de hand dat hiervoor in bijkomende middelen werd voorzien. In MINA 1 was dat niet het geval. MINA 3 omvat het volledige milieubeleid. De benadering is dus heel verschillend. We

Sannen

proberen het volledige milieubeleid in kaart te brengen, en het is daarom niet aangewezen om voor het plan in bijkomende middelen te voorzien. De middelen om de maatregelen in het milieubeleidsplan tijdens de volgende planperiode uit te voeren, zullen jaarlijks naar aanleiding van de begrotingsopmaak worden bepaald. Dat lijkt me een meer normale en transparante aanpak, want het gaat niet over het vrijblijvend inschrijven van schattingen. We zullen onze doelstellingen dus vastleggen aan de hand van de bestaande keuzes en opportuniteiten in samenwerking met andere actoren, sectoren en verantwoordelijken. Ze worden jaarlijks in een programma vastgelegd en eveneens jaarlijks wordt in de nodige begrotingsmiddelen voorzien.

Het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid van 5 april 1995 en de toelichting zijn helder. Een plan moet worden opgemaakt en vastgelegd voor een periode van vijf jaar. Daarnaast moet jaarlijks een milieujaarprogramma worden opgesteld. Dat laatste document wordt gekoppeld aan de begroting. Beide moeten samen aan dit parlement worden voorgelegd tijdens de begrotingsbespreking. Om het milieubeleidsplan te wijzigen, moet ook het decreet worden gevolgd. Concreet betekent dit dat kleine bijstellingen via de milieujaarprogramma's kunnen worden aangebracht. Voor fundamentele wijzigingen moet, zoals uitdrukkelijk in het decreet bepaald, de volledige procedure, inclusief het openbare onderzoek, worden gevolgd.

Uw angst dat alles plotseling op de helling komt te staan, is dus ongegrond. Omdat het decreet bepaalt dat het plan en het jaarprogramma als instrument bestaan, moeten ze ook hun eigen rol spelen. Het plan geeft de richting aan, bepaalt in een eerste stap de doelen en daarna volgt de afweging over wat per jaar wordt uitgevoerd. Bij die afweging spelen uiteraard de geschiktheid, de doelgerichtheid en de doelmatigheid van elke maatregel een rol, maar ook de beschikbaarheid van financiële middelen. In uitvoering van het milieubeleidsplan zullen initiatieven worden genomen om de beleids- en de planningscyclus beter op elkaar af te stemmen.

We zijn ervan afgestapt om vrijblijvend grote bedragen in een milieuplan in te schrijven. Jaarlijks moet een milieujaarprogramma worden opgemaakt waarin concreet wordt bepaald hoe de doelstellingen op lange termijn zullen worden gehaald.

De stappen die in dat jaar zullen worden gezet, moeten in het programma worden opgenomen. Over de middelen wordt tijdens de begrotingsdiscussie gediscussieerd. Deze benadering is veel correcter en realistischer dan vroeger, want ik zou graag eens een analyse maken van de vele bedragen die in MINA 2 werden ingeschreven en de werkelijke vertaling ervan in de begroting.

Het milieubeleidsplan is dus veeleer een doelgericht plan, waarin is vastgelegd hoe we op een geïntegreerde manier bepaalde doelen willen bereiken, terwijl het milieujaarprogramma duidelijk maakt welke stappen we dat jaar in de richting van het doel willen zetten. Daarbij is uiteraard rekening gehouden met de financiële mogelijkheden en wordt bepaald waar de middelen concreet vandaan komen.

We zijn van plan het decreet enigszins aan te passen om meer per regeerperiode te kunnen werken. Het is namelijk niet correct dat we op het einde van een regeerperiode een heel nieuw milieubeleidsplan uittekenen, waaraan de volgende minister van Leefmilieu bijna volledig gebonden is. Immers, het wijzigen van de procedure is een moeilijke opdracht. Het is beter de planning in de toekomst wat meer parallel te laten verlopen met de regeerperiode en met de beleidsnota's en -brieven die door de beginnende minister van Leefmilieu worden gemaakt.

Het milieujaarprogramma zou eigenlijk integraal onderdeel moeten uitmaken van de beleidsbrief die de minister jaarlijks voorstelt. Ook die zijn nu echter niet gelijklopend, omdat ik het nu niet meer als integraal onderdeel kan maken. Het valt noghans te verkiezen dat het milieujaarprogramma en de beleidsbrief bij de bespreking van de begroting samen kunnen worden gelezen.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de minister, uw antwoord heeft veel verduidelijkt. Ik ben blij dat u toegeeft dat het persbericht een vrijblijvende indruk gaf. Met uw uitleg komt u evenwel tegemoet aan mijn vragen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over het Vlaamse beleid inzake de uitvoering van het Kyoto-verdrag

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over het Vlaamse beleid inzake de uitvoering van het Kyoto-verdrag.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, Kyoto komt in deze commissie zeker niet voor het eerst aan bod. Ik wil echter twee invalshoeken onder de aandacht brengen.

Een van de belangrijkste elementen van de democratie is rechtszekerheid, zowel voor burgers als voor bedrijven. Het Kyoto-protocol is echter een soort wolk die rondrijft. De ene keer is ze gevaarlijk, en de andere keer is ze niet meer dan een witte wolk. Soms is er ook onweer te verwachten. Het is dus een moeilijke materie, en het valt moeilijk in te schatten wat op termijn de gevolgen zullen zijn voor de bedrijven.

Ik verwijs naar een vraag die destijds werd toegevoegd aan het debat over de Kyoto-normen in de plenaire vergadering op 30 januari 2002, en naar de vragen die werden gesteld aan de toenmalige Vlaamse ministers Stevaert en Dua over de uiteindelijke gevolgen van de Kyoto-normen voor de in Vlaanderen gevestigde bedrijven.

Op 29 november 2002 keurde de Vlaamse regering de benchmarkconvenant goed. Daarbij werden de vereisten vastgelegd waaraan een onderneming moet voldoen om geen bijkomende specifieke verplichtingen opgelegd te krijgen op het vlak van de beperking van het energiegebruik en van CO₂-emissies.

De ontwerprichtlijn van Europa van 9 december 2002 bepaalt dat bedrijven vanaf 2005 functionele emissierechten moeten voorleggen. Bij dit alles wordt verondersteld dat de Kyoto-normen via internationale akkoorden afdwingbaar worden. Zoveel is duidelijk. Niemand weet intussen of die beoemde verdragen ook uitvoerbaar zullen worden.

Een van de grootste spelers in het akkoord, Rusland, heeft via de media, bij monde van de president zelf, laten weten dat het tot nader order niet

bereid is de Kyoto-akkoorden te ondertekenen, laat staan te ratificeren. Dat betekent dat naast de VS, waarvan reeds in Kyoto zelf was geweten dat ze niet zouden meedoen, nu ook Rusland afhaakt, al is niet duidelijk of dat definitief is.

We komen bijgevolg in een totaal andere situatie terecht, want hierdoor is er in feite geen mondiaal Kyoto-akkoord. Er is geen afdwingbaar verdrag, zodat westerse landen in Rusland geen schone lucht kunnen gaan kopen, hoewel het beleid van federaal minister Moerman daarop was gebaseerd. Mijnheer de minister, kan Vlaanderen, en uiteraard ook België, in die omstandigheden nog afdwingbare spelregels aan de bedrijven opleggen ?

Op 11 oktober werden we geconfronteerd met de goednieuwsshow in de media van 3M in Zwijndrecht, dat zegt dat er geen problemen zijn. De titels in de pers luiden : 'Ingenieurs waren Kyoto voor ; België moet geen propere lucht kopen ; 3M helpt België Kyoto-norm te halen ; België heeft geen Russische lucht nodig om Kyoto-norm te halen ;' enzovoort. Bij 3M zeggen de bedrijfsleiders dat hun ingenieurs al in 1997 een systeem hebben ontworpen waardoor het, bij toepassing op een redelijke schaal, niet meer nodig is schone lucht te gaan kopen. Mijnheer de minister, het is hallucinant dat federaal minister Moerman daarover zei dat ze het rapport niet kende omdat de heer Picqué zijn kabinet in erbarmelijke staat had doorgegeven. Ook dit is Belgisch.

Zowel het federale België als het Gewest Vlaanderen hebben te maken met de Kyoto-normen. Al of niet via verdragen, worden bepaalde zaken aan de bedrijven opgelegd. Enerzijds kan door het afhalen van Rusland geen schone lucht worden gekocht, en anderzijds brengen de ingenieurs van 3M hun goednieuwsshow.

Mijnheer de minister, kan de Vlaamse regering nog zeggen, gegeven haar intussen goedgekeurde benchmarkconvenant, wat de Vlaamse bedrijven in de toekomst mogen verwachten aan normen, en welke sociaal-economische, financiële en juridische repercussies die zullen hebben ? Hebben de ingenieurs van 3M werkelijk een oplossing, en moeten we dan geen schone lucht gaan kopen ?

– *De heer Paul Wille treedt als voorzitter op*

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's,

Van den Eynde

ik heb vorige dinsdag een vraag gesteld over het Kyoto-protocol. Minister Bossuyt heeft daar toen op geantwoord. Mijnheer de minister, ook u bent ten dele verantwoordelijk voor deze materie.

De heer Bogaert vraagt terecht wat er nu moet gebeuren. Hoe moet het nu verder met de studie van 3M ? Kloppen die beweringen ? Heeft de VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) daar al een antwoord op ? Ik hoop dat het niet om goednieuwsshow van één dag gaat. Het is belangrijk te weten of het Kyoto-protocol gemakkelijk kan worden gerealiseerd. De bedrijven, maar ook de gezinnen en de bouwsector zullen een bijdrage moeten leveren.

Mijnheer de minister, hoe staat u tegenover die positieve berichten van 3M in verband met het terugdringen van de broeikasgassen ?

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik sluit me aan bij de vraag van de heer Bogaert. In zijn vraag om uitleg pleit hij voor rechtszekerheid voor de bedrijven. Die is inderdaad erg belangrijk. Ik ben er echter ook van overtuigd dat die zekerheid volledig wordt gegarandeerd, precies door de mogelijkheid om benchmarkconvenants af te sluiten. Van zodra dat gebeurt, is het duidelijk welke extra maatregelen de overheid al dan niet kan vragen te nemen.

Mijnheer Bogaert, u verwijst naar de studie van het Fraunhoferinstituut. Ze staat op de website van het ministerie. Ik begrijp dan ook niet goed hoe ze zoek is geraakt bij de installatie van het nieuwe kabinet. Uit de studie blijkt dat er bij alle sectoren in België een enorm potentieel bestaat om energie rationeel te gebruiken. Het zou zelfs voldoende zijn om het energieverbruik in de verschillende sectoren op het niveau te brengen van het verbruik in onze buurlanden. Alleen al daardoor zouden we er in slagen de eerste Kyoto-verbintenis te halen.

Bovendien moeten we dit probleem niet beschouwen als een bedreiging of een last voor de bedrijven. Onze economie wordt hierdoor minder afhankelijk van de import van de energiebronnen. De energiefactuur daalt, waardoor de competitiviteit verhoogt.

Het is belangrijk dat iedereen de klimaatverandering ernstig neemt. De Russische president Poetin

zei – al lachend naar ik hoop – dat de opwarming voor Rusland geen slechte zaak zou zijn. De mensen zouden dan geen bontjassen meer moeten kopen. Voor het overgrote deel van de mensen heeft de opwarming wel degelijk ernstige gevolgen. Zelfs als we niet aan het noodzakelijke quorum komen om het Kyotoprotocol in werking te laten treden, zou de EU toch de intentie hebben om door te gaan. Dat is ook de enige echt verantwoorde reactie.

Het IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) heeft er onlangs voor gewaarschuwd dat de reële kostprijs van het niet nemen van maatregelen tegen het broeikaseffect veel hoger zullen zijn dan de vermeende negatieve effecten van een efficiënt optreden. Een paar weken geleden stond in de krant dat de hete zomer, door het IPCC gecatalogeerd als een zomer die het gevolg is van het broeikaseffect en niet als een loutere toevalligheid, aan de Belgische landbouw alleen al voor 130 miljoen euro schade heeft aangericht.

Als we nalaten efficiënte maatregelen te nemen, zullen we op termijn worden geconfronteerd met een veel grotere schade. Iedereen moet dan ook zijn verantwoordelijkheid nemen. We moeten er ook voor zorgen dat er rechtszekerheid wordt geschapen voor de bedrijven. Ik ben ervan overtuigd dat die er grotendeels al is.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik ben het uiteraard roerend eens met de heer Glorieux. Bedrijven hebben blijkbaar massaal gekozen om in het systeem van de benchmarkconvenants te stappen. Ze willen dus constructief meewerken.

De Vlaamse regering kan geen volledige zekerheid geven. Veel hangt immers af van de beslissingen die op het Europees niveau worden genomen. Het is dan ook bijzonder belangrijk te weten welk standpunt men gaat innemen. De Europese Commissie heeft een CDM/JI-amendement voorgesteld op de richtlijn inzake verhandelbare emissierechten. Het gaat om Clean Development Mechanism en Joint Implementation. Het is de bedoeling om de richtlijn inzake verhandelbare emissierechten enerzijds en de flexibiliteitsmechanismen uit het Kyoto-protocol anderzijds op elkaar af te stemmen. Voor de toekomst van de eigen industrie is het belangrijk dat dit gebeurt.

We moeten een kwantitatieve beperking instellen op de mogelijkheid om gebruik te maken van die flexibiliteit. Europa stelt 6 percent voor. Die gren-

Malcorps

del kan worden gehanteerd. Als we daarboven gaan, bestaat de mogelijkheid dat de eigen inspanningen onvoldoende zullen zijn en dat er geen gebruik wordt gemaakt van een aantal mogelijkheden. Daardoor zouden we mogelijk de milieudoelstelling niet halen.

Mijnheer de minister, de beslissingen worden elders genomen. De discussie wordt vrij ver van het Vlaams Parlement gehouden.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer Bogaert, ik ben niet officieel op de hoogte gebracht van een mogelijke formele beslissing van de Russische regering over het al dan niet ondertekenen van het Kyoto-protocol. Uiteraard heb ik in de pers wel de bemerkingen gehoord.

President Poetin doet aan opbod. Het blijft onzeker of Rusland het Kyoto-protocol ondertekent. Vooral economische overwegingen spelen daarbij een rol. Mijn aanvoelen is dat Rusland het onderste uit de kan wil halen. Op de informele minister-raad in Montecatini leefde dat gevoel ook. We hebben daar besloten om alles in het werk te stellen om Rusland zover te krijgen dat dat land het protocol ondertekent.

Vorige week had ik een gesprek met Europees Commissaris Wallström. Ze twijfelt er niet aan dat de afspraken in verband met Kyoto moeten worden nageleefd, maar ze beseft wel dat de niet-ratificatie door Rusland een probleem oplevert. Groot-Brittannië heeft zelfs gesuggereerd om een andere manier te zoeken om de overeenkomst afdwingbaar te maken. Indien het protocol niet wordt geratificeerd, dan kan er onvoldoende gebruik worden gemaakt van de internationale maatregelen. De doelstelling van Europa om de uitstoot te verminderen, blijft echter overeind. We hebben natuurlijk wel de internationale mechanismen nodig om de doelstelling op korte termijn te halen.

Mijnheer Malcorps, het amendement waar u naar verwijst en dat volgende maandag op de agenda staat van de Raad van Ministers in Luxemburg, maakt duidelijk dat Europa ervan uitgaat dat die ratificatie wel degelijk plaats zal vinden. We mogen zeker geen signalen geven aan de industrie dat de zaak plots opnieuw op de helling zou komen. Het is een goede zaak dat de industrie zich volop heeft ingeschakeld in de benchmarkconvenants. Dit toont aan dat de industrie wel stappen in de goede

richting wil zetten. We mogen de positieve dynamiek niet onderuit halen.

Mijnheer Bogaert, de Europese Unie heeft steeds een voortrekkersrol gespeeld bij de totstandkoming van het Kyoto-protocol en de reductie van de uitstoot van broeikasgassen. Wij gaan ervan uit dat, indien Rusland het protocol niet ratificeert, de Europese Unie haar beleid inzake de bestrijding tegen de klimaatsverandering onverminderd voortzet.

Naast de reductie in de uitstoot van broeikasgassen, zal het realiseren van de Kyoto-doelstellingen een belangrijke bijdrage leveren in de reductie van andere polluenten die schadelijk zijn voor de gezondheid van de mensen. Daarom blijft het belangrijk om zelfs zonder Russische ratificatie vast te houden aan de strenge maar haalbare Kyoto-doelstellingen. Europa zal er alles aan doen om Rusland te overtuigen.

Een aantal zaken mag niet met elkaar worden vermengd. 3M heeft een euforisch verhaal verteld. Een andere zaak is de studie waar federaal minister Moerman blijkbaar geen kennis van had. Dat verbaast me, want de studie staat gewoon op de website van het ministerie van Economische Zaken. Ze kon dus worden geraadpleegd. Ik kan me wel voorstellen dat door de overgangperiode de mensen van haar kabinet er niet op hadden gelet.

Ik maak er u ook attent op dat een bedrijf zoals 3M onlangs in de pers aankondigde dat het op zijn eentje 25 tot 40 percent van de vooropgestelde CO₂-reductie voor heel België kan realiseren door de uitstoot van fluorhoudende restgassen te beperken. Ik kan zelf niet inschatten of dit verhaal klopt, want we hebben het niet gecontroleerd. Het bedrijf toont wel aan dat in eigen land investeren in milieutechnologie, een vooruitziende garantie biedt voor een samenleving waarin economie en ecologie elkaar op een duurzame manier weten te vinden. Dit staat los van het feit of het percentage wel kan worden gehaald. Door voldoende druk te zetten en door de investeringen van de Vlaamse regering in wetenschappelijk onderzoek inzake milieutechnologie, kunnen we belangrijke stappen vooruit zetten. Daardoor kunnen we de industrie in een pilootpositie brengen en kan ze nieuwe milieutechnologieën gebruiken.

De Kyoto-doelstelling voor België werd vastgelegd in het zogenaamde lastenverdelingsakkoord tussen de verschillende Europese lidstaten. Indien het Kyoto-protocol niet van kracht wordt, zal er op Eu-

Sannen

ropees niveau beslist moeten worden hoe Europa haar aangegane engagementen zal realiseren. Ik kan daar nu geen definitief antwoord op geven.

De Europese Unie zal vanaf 1 januari 2005 over een systeem van verhandelbare emissierechten beschikken. Dit systeem werkt, in tegenstelling tot de verhandelbare emissierechten onder het Kyoto-protocol, volledig op het niveau van de bedrijven. Vlaamse bedrijven hebben vanaf 2005 de mogelijkheid om emissierechten in één van de 25 EU-lidstaten aan te kopen. Ik ga er echter van uit dat we, via investeringen in Vlaanderen, makkelijk aan de normen kunnen voldoen. Ik wil trachten om in Vlaanderen zelf de norm te halen. Ik ben er immers van overtuigd dat ze een grotere garantie biedt op een duurzame economische ontwikkeling.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw onderbouwd antwoord. Het bieden van rechtszekerheid is belangrijk. Uit de houding van de Vlaamse regering kan ik afleiden dat ze hoopt dat het protocol wordt geratificeerd en dus afdwingbaar wordt.

Zelfs als dat niet zo zou zijn, is er een consensus op het Europees niveau om toch door te gaan. Als er dan nog hiaten zijn, zal Vlaanderen, afgezien van de internationale, Europese, of Belgische context, de lat zo hoog mogelijk leggen. Dat is een duidelijk signaal voor de rechtszekerheid, want zo weten ook de bedrijven waar ze aan toe zijn. Speculeren is niet meer nodig.

Een ander belangrijk element uit uw antwoord, is uw stelling dat de aankoop van lucht een ethisch probleem schept. De verhalen over de miserie in Rusland en Afrika zijn gekend. U neemt zelf de termen 'economisch schaakspel' en 'het onderste uit de kan halen' in de mond. Het is een soort merchandisinghoofdstuk uit het Kyoto-verdrag. Enige inventiviteit, bestaande processen en investeringen in milieutechnologie moeten dit hoofdstuk zoveel mogelijk overbodig maken. We moeten niet de venter van lucht uithangen op de wereldmarkt.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, we mogen er waarschijnlijk van uitgaan dat ook Europa de lat zo hoog zal blijven leggen. Vlaanderen functioneert natuurlijk binnen de Europese context. Er wordt geen enkel signaal

ontvangen dat Europa de lat niet voldoende hoog zou leggen. In het licht van een aantal internationale mechanismen die onmogelijk worden, zijn hier en daar misschien bijsturingen nodig. De druk die nu op de bedrijven wordt uitgevoerd, moet gehandhaafd blijven. De basis wordt gevormd door de mogelijkheden die de bedrijven zelf hebben om te investeren in milieutechnologie.

Ik geef eerlijk toe dat ik dit dossier in het begin onvoldoende kende. Dat is ondertussen veranderd. Het is me duidelijk geworden dat een virtuele markt werd gecreëerd en als gevolg daarvan ook een virtuele rijkdom waarbij rechten worden verhandeld. We moeten daarmee oppassen. Het systeem is natuurlijk interessant, maar de markt mag niet belangrijker worden dan de doelstelling. Door rechten te kopen van ontwikkelingslanden door in die landen te investeren, wordt de klok ook teruggedraaid. We keren daarmee immers terug naar de gebonden ontwikkelingshulp, waarvan we bewust waren afgestapt. Ook dat houdt risico's in.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Van den Brande tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, en tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de ontwikkeling van brownfield-projecten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van den Brande tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, en tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de ontwikkeling van brownfieldprojecten.

Minister Sannen zal tevens in naam van minister Ceysens antwoorden.

De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, onze gemeenschappelijke aandacht gaat uit naar de brownfieldproblematiek. Onze ruimte is beperkt : er is nood aan bedrijventerreinen en aan economische activiteit. We moeten bijgevolg oordeelkundig omgaan met de schaarse ruimte. Het is belangrijk

Van den Brande

om prioriteit te geven aan deze zaak, want we moeten onze economie verzoenen met de landbouw en de ecologie.

Mijnheer de minister, het is niet omdat er maar 3 ministers van de oorspronkelijke ploeg overblijven en de bevoegdheden 22 keer werden gewijzigd, dat er geen continuïteit van het regeringsbeleid zou zijn. We moeten blijven nagaan in welke mate deze regering die in 1999 is aangetreden, voor continuïteit in inzichten en in beleid heeft gezorgd. U kennende, zult u zeker niet het argument bovenhalen dat u nog niet lang minister bent en dus niet verantwoordelijk bent voor deze kwestie. Ik ben ervan overtuigd dat u uw bestuursverantwoordelijkheid opneemt.

In het Zomerakkoord van 2002 heeft de regering beslist om drie terreinen in Vlaanderen prioritair aan te pakken, namelijk La Floridienne te Gent, Willebroek-Noord en Balmatt te Mol. Reeds in 1999 stond in het regeerakkoord dat de sanering van de brownfields voorrang zou krijgen. De terreinen zouden op een ruimtelijk verantwoorde wijze worden ingevuld met nieuwe economische activiteiten.

Er werden een aantal studies uitbesteed. Voor Balmatt werden ze uitgevoerd door de OVAM en door de GOM van Antwerpen. Een aantal ministers spelen de bal naar elkaar door, maar mij interesseert vooral wat er gebeurt op het terrein. In het licht van de huidige economische situatie wordt nu absolute prioriteit gegeven aan werkgelegenheid en ondernemerschap. Dat zou ook in de praktijk merkbaar moeten worden.

In een vrij korte periode zijn alleen al in de Kempen 1.300 werkplaatsen verloren gegaan. Dat weten we allemaal. Er moet absoluut werk worden gemaakt van duurzame, structurele werkgelegenheid. We zijn allemaal op de hoogte van de verschuiving van de industriële economie naar de kennis-economie, maar we mogen er ons in de toekomst natuurlijk niet toe beperken om nog alleen nog de strikjes en de pakjes te maken voor producten die elders worden gemaakt.

Mijnheer de minister, ik maak me zorgen over de trein der traagheid waarin dit dossier zich bevindt. Welke prioriteit wordt gegeven aan de sanering en ontwikkeling van economische sites? Ten gevolge van uw mededeling weet ik ondertussen dat u een aantal beslissingen hebt genomen. Die betreffen echter de stedelijke sanering en vernieuwing – en

ik meen trouwens dat aan Turnhout voorrang wordt gegeven. De mededeling kwam er nogal plots, al werd alles wellicht grondig voorbereid.

Het is natuurlijk goed dat werk wordt gemaakt van de stedelijke saneringen. Mensen en bedrijven hebben de afgelopen jaren de stedelijke kernen verlaten. Een aantal steden wordt gekenmerkt door een micro-economie en kampt met ecologische problemen. Het is goed dat die worden aangepakt. Ik heb ervaring op dat vlak, want in Mechelen wilden we een industriële renovatie doorvoeren en Technopolis inplanten op de plek die al meer dan 100 jaar 'Het Zegel' of 'den tember' wordt genoemd, omdat de postzegeldrukkerij er stond. De drukinkten waren er echter zodanig doorgesijpeld dat de bodem niet langer als 'behoorlijk' kon worden beschouwd. Ik vind het dus goed dat u werk maakt van stedelijke saneringen, maar dat ontslaat u niet van de belofte om ook de andere sites aan te pakken.

Welke middelen staan ter beschikking? U laat wel de munten zien in de glazen kist van de Vlaamse begroting, maar u verdonkeremaant ondertussen de onbetaalde facturen die zich opstapelen. Een aantal sectoren, zoals de land- en tuinbouwsector en de infrastructurele sector, zullen wellicht maanden op hun centen moeten wachten.

Welke timing kunnen we op de sanering plakken? Hoe zult u een aantal actoren de mogelijkheid bieden om in te spelen op deze zaak, zodat op het terrein merkbaar wordt dat vooruitgang wordt geboekt, dat wordt gesaneerd en dat er nieuwe economische activiteiten mogelijk worden? Het zou van een goed beleidsinzicht getuigen als u me een aantal concrete en positieve antwoorden kunt geven op deze vragen.

De heer Paul Wille, voorzitter: Mijnheer de minister, mij interesseert vooral hoe we tot goed management en goede besluiten kunnen komen. Welke administratie zal zich bezighouden met de brownfields? Welk besluitvormingsproces zal de basis vormen? De sanering van brownfields gaat ook over een inbreng van de privé-sector. Is er al een shortlist van projecten? Op basis van welke criteria wordt de selectie gemaakt?

Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van den Brande, u uit uw bezorgdheid over de continuïteit van het beleid en de bestuursverantwoordelijkheid, maar de commissieleden kunnen getuigen dat ik mijn verantwoordelijkheid

Sannen

ten volle opneem en wil instaan voor die continuïteit.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik ben jammer genoeg geen lid van deze commissie, maar ik heb van meet af aan gezegd dat ik u bij degenen reken die op een correcte wijze instaan voor de verantwoordelijkheid en continuïteit van het beleid. U verbaast me dus niet, maar bevestigt mijn vermoedens.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van den Brande, de Vlaamse regering heeft in het Zomerakkoord van 2002 Balmatt aangehaald als een prioritair proefproject voor brownfieldontwikkeling, samen met de projecten Willebroek-Noord en La Floridienne te Gent. Voor deze sites worden geëigende oplossingen nagestreefd in samenwerking met de saneringsplichtigen en de belanghebbende openbare besturen.

Voor het project La Floridienne werd door de Vlaamse regering op 10 december 2002 met de stad Gent, in deze de saneringsplichtige, een samenwerkingsovereenkomst gesloten. De nodige middelen voor de saneringen werden vastgelegd en de overeenkomst wordt nu uitgevoerd. Voor Willebroek-Noord en Balmatt werd met de GOM van Antwerpen een overeenkomst afgesloten waarbij de GOM van Antwerpen optreedt als brownfieldmanager. De OVAM levert inspanningen in deze zaak door actief op te treden bij de ambtshalve uitvoering van de bodemonderzoeken. Om de acties van de OVAM maximaal te laten renderen, moeten die uiteraard passen, ook voor wat de timing betreft, in de totaalstrategie van de gebiedsontwikkeling, die door de GOM van Antwerpen wordt gecoördineerd.

Voor wat Willebroek betreft, wordt op dit ogenblik over een samenwerkingsovereenkomst onderhandeld tussen de diverse privé-partners en publieke partners, waaronder de OVAM. Inzake Balmatt gaf de OVAM in december 2002 de opdracht voor de uitvoering van het decretaal verplichte beschrijvende bodemonderzoek. Er loopt ook een studie over de ontwikkelingsstructuren die mogelijk zijn binnen het bodemsaneringsdecreet.

Een eerste fase ervan werd afgerond met een analyse van de verschillende scenario's. Het gaat over gronden waarvan de eigenaar failliet werd verklaard. Dat betekent dat de financiële middelen die door de OVAM zullen worden ingezet, naar alle waarschijnlijkheid niet of onvolledig terugvorderbaar zullen zijn. Daarom wil de OVAM met een

gepaste ontwikkelingsstructuur een maximale meerwaarde realiseren. Deze meerwaarden betreffen verschillende aspecten : de financiële gevolgen, een versnelde dossierafwikkeling en de maatschappelijke meerwaarde. Wat dit laatste betreft, gaat de bijzondere aandacht naar een geïntegreerd initiatief van sanering en herontwikkeling. Een geïntegreerd initiatief biedt bovendien de mogelijkheid diverse middelen van het Vlaams Gewest en uit het EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) in te zetten. Dit gecoördineerd optreden heeft tot doel een zo snel mogelijke herontwikkeling met een optimale benutting van de financiële middelen die, gelet op het failliet van de eigenaar, ten laste komen van de gemeenschap.

Door de OVAM werden al besprekingen met de intercommunale IOK aangevat om tot een gezamenlijke aanpak te komen. Indien er voor deze dossiers nog meer middelen van het Gewest moeten worden ingezet, dan zal worden geput uit het Ecologisch Fonds. In de oprichting van het Ecologisch Fonds is trouwens in het ontwerp van programmadecreet voorzien. De timing van Willebroek-Noord en Balmatt hangt ook af van de medewerking van de andere overheden. Ik hoop dit jaar de onderhandelingen te kunnen afronden.

Ik geef toe dat er op het terrein nog niet veel van te merken is, maar u hebt in uw vraag zelf al aangegeven dat de aanpak van brownfields veel coördinatie vergt en een onderlinge afstemming van verschillende partners. Een brownfield moet bovendien achteraf ook nog geoperationaliseerd of ge-commercialiseerd worden. In elk geval moet zo'n terrein zodanig worden behandeld dat het kan worden aangesneden, bijvoorbeeld voor nieuwe industriële ontwikkelingen.

Misschien is er in de Vlaamse overheid nog een gebrek aan knowhow, niet zozeer op wetenschappelijk vlak met betrekking tot de sanering, maar wel voor het opzetten van structuren om de terreinen voldoende te kunnen inzetten voor nieuw gebruik en voor het valoriseren van de marktwaarde ervan, zodat de kostprijs ook draaglijk wordt.

Het is daarom de bedoeling in de toekomst samen te werken met de PMV (Participatiemaatschappij Vlaanderen), die hiervan de motor zou kunnen zijn. De OVAM moet uiteraard de ambtelijke en de wetenschappelijke inbreng blijven doen, maar heeft niet de capaciteiten om de meerwaarde van de brownfields te realiseren. De PMV is daartoe het ideale instrument en kan haar eigen middelen inzetten. Zoals u ziet, doen we het in deze gevallen met de IOK en de GOM – en dat kan ook –, maar het zou goed zijn dat de Vlaamse overheid haar

Sannen

eigen instrumentarium, de PMV, een rol laat spelen.

Daarnaast is echter ook de administratieve cel nodig. Het gaat om een sanering van het milieu en om ruimtelijke ordening, terwijl ook mobiliteit een rol kan spelen. Dat is een complex van elementen waarbij verschillende administraties zijn betrokken. Al die dingen moeten op elkaar worden afgestemd. De administratieve cel kan voor de overheid een belangrijke rol spelen in de voortgang van het dossier.

Mijnheer Van den Brande, ik hoop dat u het niet erg vindt dat ik Turnhout vermeld, want dat is tenslotte een stad in uw kiesregio. U zult het wellicht belangrijk vinden dat we even onderstrepen hoe we door sanering terreinen in deze stad beschikbaar kunnen maken voor stadsontwikkeling. Het gaat weliswaar niet om de echte grote brownfields, waar u het in uw vraag wel over had, maar ook dit zijn elementen die moeten worden opgenomen in de sanering. Bepaalde blackpoints kunnen zo in de stadsontwikkeling een belangrijke meerwaarde krijgen.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Op uw laatste opmerking antwoord ik graag dat ik instaat voor het algemeen belang, waar dan ook.

Ik begrijp uit een en ander dat u tegen het einde van het jaar de afspraken rond wilt hebben. Indien er bijkomende middelen moeten worden ingezet – en we beseffen allemaal dat het een dure aangelegenheid wordt –, verwijst u naar het Ecologisch Fonds in oprichting, en desbetreffend naar het ontwerp van programmadecreet. Wat u zei over de PMV, is me niet geheel duidelijk. U verwijst kennelijk naar iets dat nog moet worden georiënteerd.

U bent blijkbaar bereid om hier andere actoren of partners bij te betrekken, zoals intercommunales, die een en ander consistent en in aansluiting met het beleid kunnen uitvoeren, al blijft de OVAM dan instaan voor de wetenschappelijke aspecten zoals analyse.

Het is evident dat er veel beleidsdomeinen betrokken zijn, zoals Milieu, Ruimtelijke Ordening en Infrastructuur. Ik heb deze vraag in eerste orde aan u gesteld, maar ik leg ze inderdaad ook voor aan minister Ceysens, en ik had ze eigenlijk ook aan minister Van Mechelen kunnen stellen. Er is dus zeker coördinatie nodig, maar dat mag geen reden

zijn voor een stilstand op het terrein. Het moet gaan om een geïntegreerde vooruitgang.

Minister Ludo Sannen : Het Ecologisch Fonds als structuur is nog in oprichting, en is opgenomen in het ontwerp van programmadecreet, maar de middelen daarvoor waren al vastgelegd. Voor een deel van de middelen kan het fonds een beroep doen op het FFEU (Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven). Daarnaast kunnen we bepaalde middelen die nu bij de OVAM zitten, en vroeger eigenlijk een andere bestemming hadden, in het Ecologisch Fonds storten.

Ik ben inderdaad bereid in zee te gaan met andere actoren, maar het is ook belangrijk dat er een actor is die minstens een bijdrage kan leveren tot het valoriseren van de meerwaarde. Daarnaast moet er iemand zijn bij de overheid die beschikt over die knowhow, en dat is naar mijn oordeel de PMV. Ik heb het dan over de toekomst. De PMV kan dan samen met de IOK of met andere intercommunales een rol spelen. Het is belangrijk dat ook de Vlaamse overheid beschikt over een organisme dat een rol kan spelen bij het commercieel valoriseren van de terreinen.

Net omwille van die administratieve problematiek waar u op doelt, wordt een administratieve cel opgericht waar alle diensten van de administratie samen zitten om in één beweging de nodige beslissingen te kunnen nemen, zodat niemand van de ene administratie naar de andere wordt gestuurd. De coördinatie is dus niet bedoeld om de zaak vast te rijden, maar om ze te deblokkeren.

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de minister, ik deel die mening. We hebben echter vastgesteld dat het subregionaal streekbeleid al 3 of 4 jaar wacht op aangekondigde alternatieven met betrekking tot streekplatformen en dergelijke. Het is weliswaar goed dat er wordt geprobeerd een en ander te verbeteren, en u hebt ook gelijk over de coördinatie, gezien de vele facetten die een rol spelen, maar dat mag ook niet verhinderen dat gebeurt wat op het terrein al kan gebeuren. Het subregionaal streekbeleid kampt al 3 jaar met onduidelijkheid, terwijl er nood is aan houvast.

Het valt me intussen trouwens op dat u steeds meer belang hecht aan het marktdenken, wat positief is.

De heer Paul Wille, voorzitter : Mijnheer Van den Brande, met het antwoord van de minister komen

Wille

we nu voor het eerst tot een combinatie van de bestaande knowhow van de ambtenarij bij de OVAM en het marktgericht oplossen door de betrokkenheid van ondernemingen en andere partners. De hele vraag was op welke manier we kunnen garanderen dat de overheid met de geldbeurs die ze heeft, zo veel mogelijk goede projecten kiest bij het saneren van brownfields, en op welke manier een keuze zal worden gemaakt en door wie. Het gaat immers vaak over de nabestemming van die sites.

Ik heb het volste begrip voor het feit dat daar een administratieve cel voor wordt gecreëerd. Mij interesseert het op basis van welke criteria en in welk tijdsbestek een volgorde zal worden opgesteld voor de behandeling van de sites. Ik dacht dat dat ook uw vraag was.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik ben het roerend met u eens.

Minister Ludo Sannen : Het is duidelijk, mijnheer Van den Brande, dat u me onvoldoende kent. Ik heb het marktgegeven nooit willen wegdrukken.

De administratieve cel kan een verrijking zijn in het licht van de problemen die u aankaartte. Als er op regionaal niveau afspraken worden gemaakt, dan moet men zich daarvoor richten tot verschillende administraties. Door deze ene cel kunnen we dat beperken tot één aanspreekpunt. Dat kan alleen maar bevorderlijk zijn voor de goede gang van zaken.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de minister, u gaat zich niet vermeien in het structureel inbedden, maar dat de coördinatie moet gebeuren, is inderdaad in het belang van het resultaat. In die zin is dit een goed idee. Ik hoop dat ik u in de eerste week van januari niet opnieuw moet ondervragen en dat u inderdaad alles rond krijgt voor het einde van het jaar.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de aanpak van de bodemverontreiniging op terreinen van voormalige gasfabrieken in eigendom van Electrabel en intercommunales

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de aanpak van de bodemverontreiniging op terreinen van voormalige gasfabrieken in eigendom van Electrabel en intercommunales.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

– *De heer Jacques Timmermans, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op*

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in het milieurapport 2000-2001 van Electrabel Distributie Vlaanderen omtrent aardgas, wordt vermeld dat in het kader van een potentiële-risicoverkenning halfweg 1997 een eerste lijst werd aangelegd van terreinen in eigendom waarop voorheen een gasfabriekexploitatie of een gasexploitatieopslag plaatsvond.

Op de meeste percelen daarvan zijn inmiddels oriënterende bodemonderzoeken uitgevoerd. Gelet op de vroegere gasactiviteiten, is het evident dat bijna overal sporen werden gevonden van polyaromatische koolwaterstoffen en cyanideverbindingen. Het was dan ook noodzakelijk verder gevolg te geven aan de oriënterende bodemonderzoeken.

Met de OVAM werden besprekingen gevoerd met het oog op een globaal evenwichtsakkoord tussen Electrabel en de intercommunales om vervolgens bedrijfsmatig over te gaan tot een globaal vrijwillig akkoord voor de sanering van alle verontreinigde terreinen. De eerste fase van dit onderzoek betrof de uitvoering van alle oriënterende bodemonderzoeken binnen een periode van 12 maanden na de ondertekening van het raamakkoord.

Uitgaande van de onderzoeksresultaten zou de OVAM in samenspraak met Electrabel en de intercommunales twee terreinen uitkiezen, waarvan één

Van den Eynde

met de hoogste prioriteit, en één met de laagste prioriteit, waarop de voorziene beschrijvende bodemonderzoeken zouden worden uitgevoerd. Deze stap wordt begeleid door een onderzoeksbureau dat de meest adequate onderzoeksstrategie van de beschrijvende bodemonderzoeken vastlegt. Ze moeten dan binnen de 9 jaar aan OVAM worden bezorgd. Het raamakkoord werd uiteindelijk door alle betrokken partijen ondertekend en ging officieel op 12 november 2001 van start.

De gemeenten op wier grondgebied voorheen gasactiviteiten plaatsvonden, werden niet op de hoogte gebracht van de aard van de vervuiling, de opvolging van de bodemonderzoeken of de uiteindelijke saneringsactiviteiten. Zo heeft de OVAM bijvoorbeeld inmiddels op een verontreinigd terrein een zwarte folie aangebracht, met de vermelding dat de grond niet mag worden betreden. Het betrokken gemeentebestuur werd niet op de hoogte gebracht van de aard van de vervuiling, noch van de opvolging ervan. De terreinen werden naar mijn oordeel onvoldoende afgeschermd om de verspreiding van bodemverontreiniging te voorkomen.

Mijnheer de minister, welke initiatieven heeft de OVAM al ondernomen met betrekking tot een grootschalige verontreiniging van gronden van Electrabel ? Waarom heeft de OVAM de betrokken gemeentebesturen niet op de hoogte gebracht van de aard van de vervuiling ? Waarom worden zo niet geen, dan toch onvoldoende initiatieven genomen om een verdere verspreiding van bodemverontreiniging te voorkomen ? Wie moet hiervoor verantwoordelijk worden gesteld ? Waarom worden er geen voorzorgsmaatregelen genomen ter bescherming van de gezondheid van voorbijgangers en buurtbewoners, gelet op de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen als cyanide ?

Eén van de gronden staat momenteel te koop. Is dat eigenlijk wel mogelijk ? Bestaat er na de sanering nog een gevaar voor de gezondheid, als op deze gronden zou worden gebouwd ?

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, op 12 november 2001 sloot Electrabel NV een raamakkoord met de OVAM over de inventarisatie van door gasfabrieken historisch verontreinigde gronden. In de raamovereenkomst zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot de uitvoering van oriënterende en beschrijvende bodemonderzoeken, eventuele bodemsaneringsprojecten

en voorzorgsmaatregelen. Bij deze raamovereenkomst is een lijst met percelen gevoegd.

Voor deze percelen – een veertigtal – werden reeds oriënterende bodemonderzoeken uitgevoerd. Via een algemene screening van het volledige terrein werd een inzicht bekomen over de aanwezige verontreinigingsparameters in bodem en grondwater. Na de controle van de bodemonderzoeken werden de gemeenten door middel van een bodemattest op de hoogte gebracht van de verontreinigingssituatie indien de grond werd opgenomen in het register van verontreinigde gronden.

Veel percelen zijn tevens eigendom van de intercommunales. Via deze kanalen ontvingen de gemeenten ook informatie over de terreinen. Indien nodig, werden er voorzorgsmaatregelen getroffen. Het gaat om vier percelen. Deze maatregelen variëren van het afsluiten van het perceel, het stoppen met de kweek van groenten tot een verbod op het gebruik van grondwater op het terrein van de voormalige gasfabriek zelf.

In een volgende fase worden de beschrijvende bodemonderzoeken uitgevoerd. De aanwezige verontreinigingen worden horizontaal en verticaal afgeperkt. Voor de verontreinigingsvlekken wordt gekeken of ze een gevaar vormen voor mens en milieu, en of er een verspreidingsrisico bestaat. De ernst van de aanwezige verontreiniging wordt met andere woorden onderzocht.

Omdat de verontreinigingen op al deze percelen min of meer gelijkaardig zijn, werd ervoor geopteerd om eerst twee proefprojecten uit te voeren. Deze proefprojecten hebben tot doel een specifieke onderzoeksstrategie op te stellen, die nadien kan worden toegepast bij de beschrijvende bodemonderzoeken. Dit alles zal gebeuren via een grondige wetenschappelijke studie van de gevaren die bodem- en grondwaterverontreiniging van oude gasfabrieken nu en in de toekomst kunnen vormen voor mens, plant, dier en waterwinning. Als basis dienen de resultaten van het voorgaande onderzoek.

De beschrijvende bodemonderzoeken worden aanpak via een prioriteitsstelling. Bij de prioriteit wordt onder meer rekening gehouden met het verspreidings- en het blootstellingsrisico. Voor een aantal percelen heeft Electrabel reeds gevraagd om tot overdracht te kunnen overgaan. Deze overdracht kan gebeuren via artikel 48 van het bodemsaneringsdecreet. Hiervoor moet wel de nodige sociaal-economische motivatie worden gegeven. Alle schikkingen uit de raamovereenkomst blijven ech-

Sannen

ter geldig. De ontbrekende bodemonderzoeken en eventuele saneringen moeten dan na de overdracht door Electrabel worden uitgevoerd. Vóór de overdracht wordt via een uitgebreide risicoanalyse nagegaan of het toekomstige gebruik geen gevaar vormt voor mens, dier of plant.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U zegt dat alle gemeenten wel op de hoogte werden gebracht van de aard van de verontreiniging. De betrokken gemeenteraadsleden hebben dan blijkbaar niet de juiste informatie gekregen.

Vindt u dat het in geval van cyanideverontreiniging volstaat om het perceel af te dekken met plastic en er een bordje met de boodschap 'niet betreden' te plaatsen ? Ik heb daar mijn bedenkingen bij. Ik doe een oproep om voorzichtiger te werk te gaan.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mevrouw Van den Eynde, u hebt het over een specifiek geval. Ik vraag u dan ook een brief te schrijven naar de OVAM of een schriftelijke vraag in te dienen. Er kan dan een antwoord worden gegeven waarom die methode wordt toegepast. Op die manier kunnen we nagaan of de methode verantwoord is. Ik kan u nu geen zinnig antwoord geven op uw heel specifieke vraag.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt geschorst om 10.45 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 11 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Gerald Kindermans tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de rattenbestrijding

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Kindermans tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de rattenbestrijding.

De heer Kindermans heeft het woord.

De heer Gerald Kindermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag gaat niet alleen over de rattenbestrijding, maar ook over het uitzetten van bevers. De rattenbestrijding werd ongeveer 3 jaar geleden overgenomen door Aminal. Uit de cijfers blijkt dat hun nieuwe aanpak vruchten afwerpt. Toch zijn er nog problemen, vooral door het gebrek aan een gecoördineerde aanpak van de lokale besturen. Die lokale besturen nemen immers niet steeds op een consistente en professionele wijze deel aan de rattenbestrijding. Sommigen hebben het zelfs over dweilen met de kraan open.

Bovendien is er een problematische toename van het aantal beverratten. Die vormen een dreigend gevaar voor de waterhuishouding van onze beken en kanalen. Vooral in de Maasstreek is er een reëel gevaar voor overstromingen door de schade aan de dijken.

Een nieuw probleem stak onlangs de kop op, namelijk de herintroductie van bevers. In een Knack van augustus heb ik daarover een artikel gevonden met als titel : 'Bevers zonder papieren'. Blijkbaar werden die bevers uitgezet door een aantal fundi's onder de natuurliefhebbers. Er werd zelfs een kunstmatige beverburcht gegraven in de oevers van de Dijle om de herintroductie van de dieren zo gemakkelijk mogelijk te laten verlopen. Die dieren waren uit Vlaanderen verdwenen sinds 1840.

Sommigen beweren dat naast de onverantwoorde illegale uitzet van bevers in Vlaanderen, ook bevers in onze waterlopen terechtkomen via acties van de Waalse overheid. Die dieren zouden via de Maas in Voeren terechtkomen. De administratie heeft er de jongste maanden een aantal beverburchten ontdekt. In de waterlopen bevinden zich dammen, gemaakt van maïs. Hele velden werden daartoe kaalgevreten door de dieren.

In het artikel las ik dat de minister een strafklacht heeft ingediend tegen degenen die de bevers illegaal hebben uitgezet. Het gaat over een klacht tegen onbekenden. Ik begrijp dat de minister liever niet zelf zegt wie de schuldigen zijn. Uit de artikels blijkt echter dat ze gekend zijn en dat hun acties niet zo geheim waren.

In het Belang van Limburg stond vandaag een artikel met als titel : 'Overleg rattenvangers over bevers'. Daarin staat dat ook in Nederland bevers zullen worden uitgezet. Dat zal gebeuren in de gemeente Thorn op 3 kilometer van onze grens. Het lijkt erop dat Vlaanderen vanuit het zuiden en het noorden door bevers zal worden ingenomen.

Kindermans

In het artikel in Knack staat : ‘Bever blijven natuurlijk niet braaf zitten op de plaats waar ze worden uitgezet. Ze zwerven snel over tientallen kilometers uit. Zo bleek minstens één dier dwars door Leuven te zijn getrokken, want een leraar biologie uit Lubbeek schoot er op 12 juli één uit zijn vijver in de Demervallei.’

De bevers schijnen rioolpijpen te maken met een enorme diameter en ondergraven de dijken. Het risico voor de dijken in de Maasvallei is dan ook groot. De dieren vormen ook een risico voor de wachtbekkens die werden gebouwd in de buurt van waterlopen. De overheid deed grote investeringen om die bekkens te bouwen, maar nu worden op een volstrekt illegale manier en zonder enige vorm van coördinatie dieren teruggeplaatst in onze biotoop. Daarbij wordt gedaan alsof we nog in 1850 leven. Het uitzetten van dieren gebeurt niet op een wetenschappelijk verantwoorde wijze.

In het artikel staat ook : ‘Het is doodjammer dat er illegale bevers zijn uitgezet, zegt Koen De Smet van de afdeling Natuur. We werkten aan een project om op een wetenschappelijk verantwoorde wijze en met ruime informatie voor de bevolking bevers uit te zetten. Omdat sinds enige tijd af en toe bevers in Vlaanderen gezien worden, konden we de soort zelfs als een inheems dier beschouwen, wat de organisatie van zo’n uitzetting vergemakkelijkt zou hebben. We overwogen dan ook om de otter weer op de Schelde te introduceren.’

De administratie betreurt dus ten eerste dat de bevers werden uitgezet. Ook in de Voerstreek, in de Maasvallei en op de Jeker in de buurt van Zichen-Zussen-Bolder werden reeds bevers opgemerkt. Bevers zijn niet te vergelijken met ratten of beverratten, ze zijn veel groter. Mensen die het kunnen weten, vertelden me dat de schade die door bevers wordt aangericht enorm kan zijn. Ook voor de landbouw kunnen er negatieve gevolgen zijn.

Mijnheer de minister, wat zijn uw intenties in verband met de noodzakelijke coördinatie van de lokale overheden op het vlak van de rattenbestrijding ? Kunt u een stand van zaken geven inzake de bestrijding van ratten en beverratten ?

Welke acties onderneemt u in verband met de aanwezigheid van illegaal uitgezette bevers ? Een klacht indienen en daarna afwachten wat zal gebeuren, volstaat natuurlijk niet. Voor het parket zal dit wellicht geen prioriteit vormen. Heeft de Waal-

se overheid met u overlegd over het uitzetten van bevers ? Wie zal de aanzienlijke schade vergoeden aan de landbouw die wordt veroorzaakt door de bevers ?

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Kindermans, uw vraag was heel erg gericht op de bevers, terwijl ik in mijn antwoord vooral aandacht heb geschonken aan de coördinatie tussen verschillende diensten.

De rattenpopulatie op de waterlopen in beheer van het Vlaams Gewest is momenteel onder controle. Niettegenstaande de positieve resultaten die de afdeling Water van Aminal behaalt sinds zij de muskusratten op een resultaatgerichte wijze langs de waterlopen in beheer van het Vlaams Gewest bestrijdt, blijft er toch nog een grote instroom van ratten bestaan uit de nabijgelegen waterlopen en beken. Elk jaar moeten ongeveer 30.000 migrerende muskusratten worden gevangen in de bufferzones rond de grote waterlopen.

Dat de rattenpopulatie op andere waterlopen nog steeds niet overal onder controle is, is onder meer het gevolg van de versnipperde aanpak die sinds lang bestaat. Elke waterbeheerder is immers zelf verantwoordelijk voor het vangen van ratten, maar zoals zo vaak het geval is in het waterbeheer, bestaat er ook voor het rattenvangen weinig logica tussen de administratieve grenzen en de bekken- of deelbekkengrenzen. De diertjes volgen immers de waterlopen en trekken zich van de administratieve grenzen weinig aan.

Met het oog op de noodzakelijke coördinatie van de lokale overheden voor de rattenbestrijding, werden in het verleden al een aantal maatregelen getroffen. Twee jaar geleden reeds, op 15 oktober 2001, werd op vraag van mijn voorganger, mevrouw Dua, de werkgroep ‘coördinatie rattenbestrijding Vlaanderen’ geïnstalleerd. Daarin zijn onder het voorzitterschap van het Vlaams Gewest, alle provincies en de VVSG vertegenwoordigd. De werkgroep komt tweemaal per jaar samen, wisselt informatie uit over de bestrijdingsaanpak en evalueert de bestrijdingsresultaten.

Ook werd in niveau 2 van de cluster Water van de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Gewest en de provincies opgenomen dat de afdeling Water van Aminal het rattenvangen coördineert op bekkenniveau, terwijl de provincies de coördinatie van de bestrijding verzorgen met de gemeenten en polders en wateringen op deelbek-

Sannen

kenniveau. Limburg, West- en Oost-Vlaanderen hebben niveau 2 van de cluster Water onderschreven, Vlaams-Brabant en Antwerpen spijtig genoeg niet.

In dezelfde samenwerkingsovereenkomst werden overigens normen voor de rattenbestrijding opgenomen. Op basis van de bestrijdingsnormen werden in 2002 in geen enkele provincie de beoogde resultaten gehaald. Voor 2003 is de controle nog niet afgerond. Een belangrijk probleem is dat de provincies enkel over personeel beschikken voor de coördinatie, maar dat de rattenbestrijding langs de provinciale waterlopen ook gebeurt door de gemeenten. De provincies kunnen zich dus wel engageren om via de coördinatie per deelbekken bij te dragen tot het behalen van de normen, maar als de gemeenten niet voldoende bestrijden, blijft de afdeling Water dweilen met de kraan open ter hoogte van de gewestelijke waterlopen.

Uit de evaluatie op gemeentelijk niveau blijkt dat de resultaten afhankelijk zijn van heel wisselende lokale factoren zoals deskundigheid, tijdsbesteding, inzet, materiaal, enzovoort. Het wordt dus steeds duidelijker dat een efficiënte en verantwoorde muskusratbestrijding enkel kan worden gerealiseerd mits een actieve en gebiedsdekkende aanpak door professionele rattenbestrijders.

Dergelijke gebiedsdekkende en gecoördineerde aanpak is niet alleen nodig om efficiënt en resultaatgericht te werken, maar is ook de enige mogelijkheid om een aantal randvoorwaarden inzake reglementering en milieuvoorwaarden te kunnen realiseren. Vanaf 1 januari 2004 mogen muskusratten in Vlaanderen niet meer met rodenticiden worden bestreden. De afdeling Water doet dat sinds 2000 al niet meer, maar voor heel wat gemeenten zal dat een grote verandering zijn.

Er is voor volgend jaar ook een Europese richtlijn in de maak om de muskusratbestrijding te reglementeren. In natuurgebieden moet in overleg met de beheerders de muskusratbestrijding op aangepaste wijze worden uitgevoerd, zonder dat evenwel het resultaat wordt gehypothekeerd. Ook met de aanwezigheid van beschermde dieren zoals de bever dient bij de rattenbestrijding steeds meer rekening te worden gehouden. Daardoor vraagt de rattenbestrijding meer inzet en aandacht om tot hetzelfde bestrijdingsresultaat te komen.

Dit alles maakt dat een gespecialiseerde en goed georganiseerde bestrijdingsdienst nodig is. Momen-

teel beschikt de afdeling Water over 90 rattenvangers. Doordat zij niet enkel in de onmiddellijke omgeving van de gewestelijke waterlopen opereren, maar ook in brede bufferzones daaromheen, bestrijken ze al een groot deel van de oppervlakte van Vlaanderen. Volgens de afdeling Water zouden 20 bijkomende professionele rattenvangers die worden ingezet door de provincies en de gemeenten, volstaan om binnen de twee jaar de muskusratpopulatie volledig onder controle te hebben.

Ik zal daarom aan de afdeling Water vragen met de provincies en de VVSG te onderhandelen over het gezamenlijk inzetten van deze bijkomende rattenvangers door de provincies en de gemeenten. Op die wijze zal een degelijke coördinatie en daadwerkelijke bestrijding volgens bekkens en deelbekkens kunnen worden uitgevoerd. De provincies en de gemeenten kunnen trouwens financieel voordeel halen uit deze aanpak, vermits zij dan niet ieder voor zich moeten beschikken over een geschoolde professionele rattenvanger.

In 2002 werden door de afdeling Water ongeveer 40.000 muskusratten gevangen, waarvan bijna 30.000 in de bufferzones langs de waterlopen die de Vlaamse overheid beheert. Daarnaast werden er vorig jaar in het Maasbekken een driehonderdtal bevervallen gevangen die allen afkomstig zijn van de instroom uit Nederland. Ook dit jaar zullen de vangsten van dezelfde orde zijn. Daarbij zullen er minder ratten langs de eigen waterlopen en steeds meer in de bufferzones worden gevangen.

Zodra ik vernam dat er een illegale uitzetting van bevers had plaatsgevonden – dat was nog voor het verschijnen van het artikel –, heeft mijn kabinet overleg gepleegd met alle betrokkenen: de afdeling Water, het Instituut voor Natuurbehoud (IVN), het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer (IBW) en de afdeling Natuur. We hebben ons toen duidelijk gedistantieerd van de uitzettingen. Dat is ook bekendgemaakt in een persbericht.

Bovendien werd beslist via de afdeling Natuur klacht in te dienen tegen onbekenden bij het parket in Leuven. Op dat moment waren het voor ons wel degelijk onbekenden. Intussen durf ik trouwens nog steeds niet zeggen of het twee maanden later verschenen artikel wel juist is. De klacht is nu in behandeling. Als het dan toch zo gemakkelijk is te weten wie het gedaan heeft, dan ga ik ervan uit dat het parket de zaak met succes zal kunnen opvolgen.

Er werd bovendien een aantal afspraken gemaakt om de rattenbestrijding niet in het gevaar te bren-

Sannen

gen. De aanwezigheid van bevers heeft immers een invloed op de rattenbestrijding. De nadruk wordt vooral gelegd op het monitoren van de aanwezige dieren. Het volgen van de bevers en de sturing van de verdere aanpak gebeurt door een stuurgroep bestaande uit afgevaardigden van de afdeling Water, de afdeling Bos en Groen, de afdeling Natuur, het IVN, het IBW en de natuurverenigingen.

Wie de bevers in Vlaanderen heeft uitgezet, weet ik dus niet. Of het Waals Gewest ratten of bevers heeft uitgezet, weten we niet, want we hebben in elk geval geen contacten gehad. Het Waals Gewest heeft ons daar ook geen enkele mededeling over gedaan. Ik ga ervan uit dat ook daar geen illegale uitzettingen hebben plaatsgevonden. Als dat wel het geval was, dan hadden we dat wellicht wel vernomen. Ik zal er wel alsnog naar vragen.

Conform artikel 52 van het natuurdecreet kan schade die wordt veroorzaakt door beschermde dieren die in het KB houdende maatregelen van toepassing in het Vlaamse Gewest ter bescherming van bepaalde in het wild levende inheemse diersoorten die niet onder de toepassing vallen van de wetten en besluiten op de jacht, de riviervisserij en de vogelbescherming van 22 september 1980 zijn opgenoemd, worden vergoed. Er is nu al voorzien in een fonds daarvoor, via het MINA-fonds. Voor bijvoorbeeld maïs die lokaal door dassen wordt opgegeten, wordt al vele jaren op deze wijze een gepaste schadevergoeding betaald. Ook schade die wordt aangebracht door de bever valt onder deze regeling, aangezien dat ook een beschermde diersoort is.

De voorzitter : De heer Kindermans heeft het woord.

De heer Gerald Kindermans : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord, en ik feliciteer u met uw alerte reactie toen u hierover

werd gealarmeerd. Ik hoop alleen dat er ook werk wordt gemaakt van die coördinatie met de gemeentelijke en provinciale overheden, waar blijkbaar veel vraag naar is, ook bij de administratie.

Als 30.000 van de 40.000 ratten in de bufferzones worden gevangen, dan zijn de hoofdlijnen van het Vlaams Gewest wellicht zo goed als vrij van ratten. Het feit echter dat in de bufferzones nog steeds zoveel ratten worden gevangen, betekent tevens dat ze in de gemeentelijke en provinciale waterlopen, waar het Gewest niet bevoegd is, ratten blijven kweken. Zo blijven uw rattenvangers bezig, want de aanvoer blijft verzekerd.

Toen de rattenvangst enkele jaren geleden werd geprivatiseerd, bleek dat de ratten helemaal niet werden verdeeld. De firma in kwestie had er geen belang bij ze allemaal te verdelen, want dan was ze na enkele jaren werkloos. De gemeenten en provincies zijn er de oorzaak van dat elk jaar het aantal van 40.000 wordt gehaald. Dat zou niet mogen, en er is dus een sneller optreden nodig. Tweemaal per jaar bijeenkomen komt neer op het begraven van de aangelegenheid in een commissie, zodat er na 10 jaar nog geen resultaat is. Ik hoop dat de andere overheden ervan kunnen worden overtuigd om eventueel zelfs de bevoegdheid over te dragen.

Minister Ludo Sannen : Ik ben al uitvoerig ingegaan op het feit dat ik een voorstel zou willen uitwerken waarin zij kunnen participeren, zodat we de rattenvangers op een gecoördineerde manier kunnen inzetten. Uiteraard moet er overleg zijn, en ik betreur dan ook dat de provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant bijvoorbeeld de taakafspraken hierover niet hebben ondertekend.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.17 uur.*
